

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040 ten name van BUREAU „DE REFORMATIE” — GOES. Telefoon 2424.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdart: Pinkstergeest en Vrijheid. — Gedicht: Pinksterbede. — Uit de Schrift: De paradoxale Advocaat (Joh. 16: 8). — Kerk leven: Zelfstandig optreden in de politiek?, 6; De jongste schorsing; Ons advies inzake de volkstelling; Theol. Hoogeschool. — Uit het Pol. en Soc. leven: Wat is heden onze politieke roeping?; Verslag rede Prof. Veenhof. — Pop. Wet-Schetsen: Om het hart der Reformatie, 13. — Zend. en Ev.: „Kort verweer”. — St. u. o. Kerken: Tiel-Zaltbommel. — Groninger Brieven. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Pinkstergeest en Vrijheid.

Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. 2 Cor. 3: 17b.

Diep geworteld is in ieder menschenhart het begeren, de hartstocht naar vrijheid. Ja, misschien is de immer actieve vrijheidsdrang, die met het menschenleven zelf gegeven is, wel de motorische kracht van alle begeerten en verlangens, die in menschen gisten kunnen. Waarom anders zoekt de mensch eer, macht en genot dan om met dat alles en in dat alles vrij te zijn? Gebondenheid en slavernij is de groote schande voor den mensch, die zich van zijn menscheit bewust is; waarlijk vrij-zijn is zijn hoogste glorie. Vrij-zijn willen de individuele menschen, maar niet minder de gemeenschappen der menschen, de staten en volken. Zijn alle oorlogen en worstelingen ten slotte niet gevoerd om de vrijheid te verwerven of te vergrooten?

Maar terwijl de zucht om vrij te zijn in alle menschen leeft, is de voorstelling van de vrijheid, zooals die in de harten der menschen gevonden wordt, bijna oneindig gevarieerd. Is de vrijheid voor alles een individueel bezit of is de vrijheid der gemeenschap het hoogste goed, waaraan men alleen deel kan hebben door zich volkomen in die gemeenschap te laten oplossen? Is vrijheid in haar hoogste ontplooiing een zich ontdoen van alle banden, die men niet zelf heeft gekozen en aangelegd? Of zijn er toch banden die erkend en aanvaard moeten worden zal er van echte vrijheid sprake kunnen zijn? Licht de vrijheid „tusschen” bandeloosheid en gebondenheid in als een soort „juiste midden”, als een niet scherp omlijnd grensgebied? Of ligt ze op een ander en hooger niveau dan dat waarop de spanning tusschen deze binding en ontbinding beleefd wordt?

Deze en dergelijke vragen duiken in allerlei variatie steeds weer op en roepen onophoudelijk om een antwoord.

Temidden van allerlei verwarring in probleemstelling en antwoord, of liever, daar ver boven uit, laat de Schrift klaar en bijna simpel het Woord des Heeren ook over de ware vrijheid hooren. Verrassend is het paulinische woord, dat boven dit artikel werd geciteerd. Wij willen iets van den rijkdom, die daarin opgehoopt ligt, gaan zien.

In den tweeden brief aan de Korinthiërs, zet Paulus scherp tegenover elkaar de oude bedeeling, waarin het volk Israël leefde en de nieuwe, die met de komst van den Zoon Gods in het vleesch aanving, en waarin de Kerk van Jezus Christus ook nu nog leeft, geloofd en hoopt.

In zijn typische, aphoristische schrijfwijze zegt hij nu, dat de oude bedeeling gekenmerkt werd door de letter, terwijl de nieuwe de signatuur draagt van den Geest.

Wie een beetje op de hoogte is, weet hoe er met deze woorden wordt geknoeid.

Men heeft ze nota bene dikwijls „toegepast” op den

Bijbel, zooals wij dien bezitten. Men zeide dan, dat de Heilige Schrift „op zich zelf genomen” een „doo-le letter” was! Alsof ooit het woord Gods „op ziczelf” zou bestaan of beschouwd kon worden. Die Bijbel „op ziczelf”, die „doo-le letter” dus, deed — zoo ging men verder — niets. De Geest moest „er bij” komen, of, nog erger, er voor in de plaats komen. Dan pas was het goed. Zoo werden zonder blikken of blozen woord en Geest, die God onscheidbaar aan elkaar verbonden had, en die nu in Christus volkomen één zijn, uit elkaar gescheurd, om ze daarna weer zoo’n beetje met elkaar te combineren. Dikwijls werd dan bovendien nog min of meer gesmaaid op die „doo-le letter”, waarvan men niets moest hebben, terwijl men geheel vergat, dat Paulus niet spreekt van een „doo-le letter”, maar van een letter, die doodt: dus van een letter, die zoo „leeft” en zoo „sterk” is, dat zij iemand dood kan slaan!

Als Paulus spreekt van de tegenstelling tusschen „letter” en „Geest”, gaan zijn gedachten een gansch anderen kant uit. Hij ziet dan allereerst naar zijn volk, naar het oude Israël, zooals dat in zijn dagen leefde, zondigde en langzaam onderging.

Aan dat volk had Jehova eenmaal zijn wet gegeven. Die heerlijke, verheven, heilige wet! Van die wet zegt Paulus in zijn brieven overal de mooiste dingen! Hij zingt ervan! Die wet is heilig, rechtvaardig en goed. Het gebod der wet is naar zijn eigenlijken aard „ten leven”, dat wil zeggen: het geeft, als het volkomen wordt gehouwen, het echte, eeuwige leven. Neen, Paulus denkt er niet aan omtrent die wet, door God zelf aan zijn volk geschonken, ook maar één leelijk woord te zeggen.

Maar wat heeft Israël nu van die wet gemaakt? Het oude volk heeft in een proces van eeuwen Gods oneindige, heel het leven omspannende, wet gedenatureerd tot een complex van levensregeltjes, tot een lijst van allerlei voorschriften die keurig nageleefd moesten worden! Deed men dat — en het was heel goed mogelijk dat te doen — dan ontving men als een eerlijk en zelf verdiend loon van God het eeuwige leven. De wet was zoo voor die Joden een soort ladder, waarmee ze den hemel konden inklimmen. Zoo hadden de Joden Gods heilige wet tot een „letter” gemaakt, die ze begripen konden, die ze best onder de knie konden krijgen, waarmee ze het heel goed konden klaar spelen, om zich voor tijd en eeuwigheid veilig te stellen.

Hoe het kwam, dat Israël Gods verheven wet zoo had verknoeid, zegt Paulus ook! Op het aangezicht der Joden — zoo lezen we — ligt een „dekse!” als ze de wet, ja, het gansche Oude Testament, lezen. Hun permanent, hardnekkig ongelooft maakte, dat zij de wet en de geheele Heilige Schrift niet meer hoorden en kenden als het levende woord van den levenden God. Dat woord sloeg hen niet neer! Het oneindige en verterende, de onpeilbare diepte en het goddelijke, was er uit! Er was een nevel gekomen tusschen de echte, machtige wet en hun hart. Zij zagen en lazen haar door een bril van zeer valsche kleur. Zij konden de wet baas. Die was hun wet geworden. Keurig paaklaar was zij gemaakt voor het door hen zelf ontworpen levenssysteem.

Maar God laat niet met zich spotten. Niet ongestraft kan men met zijn wet spelen en sollen. De „letter” waarvan de Joden zoo veel verwachtten, zou hen ten slotte dooden, hen storten in het eeuwig verderf.

Tegenover dit verkrachten van Gods wet in den kring van het oude, joodsche volk, ziet Paulus nu heel wat anders. Hij ontdekt het nieuwe Israël, de gemeente van den levenden God, de kerk van Jezus Christus. Het is de vergadering van hen die door Christus geroepen werden en zich tot Hem hadden bekeerd. Jezus

PINKSTERBEDE.

Breng ons de eendracht weer die wij
[verloren]
en drijf ons allen naar het heilig huis,
waar wij 't geluid van Ureen wind weer
[hooren]
en bevend voor Ure bovenaardsch gedruisch,
gaan spreken in verstaanb're, klare talen,
gehoorzaam aan het vleeschgeworden Woord
dat eens in Bethlehem kwam nederdalen
en ook op Golgotha niet werd gesmoord. —

Zend ons het vuur dat ons weer doet
[ontbranden]
tot trouwe getuigen aan Ure Zender, Geest!
Laat ons een zoutend zout voor alle landen
en volken zijn, want nader komt het Beest,
dat brieschend rond gaat door de rijpe velden
om prooi te vinden voor zijn helsch bestaan.
Doe ons te allen tijd den Naam vermelden
van Hem, die in getrouweheid ons is voor-
[gegaan. —

J. L. J.

Christus is het Hoofd ervan. En zoo geheel en al is Hij de Koning, het Hoofd, de Leider, de Ziel van Zijn Kerk, dat Paulus soms den Christus en zijn Kerk kortweg samenvat en beide tegelijk met den eenen naam „Christus” aanduidt.¹⁾

In die uit Christus levende en door Christus geheel en al beheerschte kerk leeft en werkt de Geest van Christus. In dien Geest was Christus op den Pinksterdag naar zijn kerk teruggekomen en met dien Geest doordringt Hij nu aller hart. En aldus, door dien in de Kerk wonenden Geest, breekt Christus het onverstand, de verblindende, de beneveling, die het den menschen onmogelijk maakte Gods wet en woord te hooren en te verstaan. Nu komt het zuivere inzicht in de wet des HEEREN. Nu komt het geestelijk verstaan van het woord van God. Dat wil zeggen: nu worden ze gehoord en verstaan, zó, als God ze bedoelde. En als dat geschiedt, gaat het woord Gods, of het belooft of beveelt, dreunen en verpletteren, lichten en leven. Het wordt de uitdrukking, de uitbeelding van Gods oneindigen, verheven Scheppers- en Verlosserswil. Het woord Gods houdt op een ding te zijn, waar we over beschikken, waar we wat mee bereiken kunnen. We hooren er in den levenden, sprekenden, bevelenden God Zelf. Het woord hoorend staan we oneindig klein voor den Eeuwige en Almachtige. Het voert ons in die oneindigheid, waar al het menschenlijke onzegbaar klein en al het zondige onzegbaar verschrikkelijk en God alleen groot en heerlijk is.

Dit is nu het geestelijke verstaan van Gods woord. En, zeer markant en kort, noemt Paulus dit geestelijke verstaan eenvoudig „Geest”. Misschien klinkt dit bij het eerste hooren wel een beetje vreemd. Maar in ons spraakgebruik is een duidelijke equivalent, waardoor Paulus' uitdrukking opeens doorzichtig wordt. Van een kamer, die op het zuiden ligt, zeggen wij: de zon komt in die kamer, of: wij hebben daar den geheelen dag de zon. Het zonnelicht en de zonnearme, het effect dus van het schijnen der zon, wordt dan kortweg „de zon” genoemd. Welnu, zoo noemt Paulus hier — en ook op de andere plaatsen — een effect van de aanwezigheid en het werken van den Heiligen Geest zonder meer „Geest”.

¹⁾ 1 Kor. 12: 12.